

## ترسەكانى سە لەفى تازەگەر ، لە بەردەم ھە ئۆشاندنە ھەى سېنتەردا

نېھاد جامى

بەدەوى ووتارى "ھە ئۆشاندنە ھەى سېنتەر لەگوتارى ھە ئۆشاندنە" لە ما ئۆشاندنە دەنگەكان و دواتر كە ئەمانگنەمەى (بەدرخان) یش بلاو بۆو، لەرئىگەى نېمەلە ھە چەندىن ھەلام و نامەى ھەرەشەمان ناراستە كرا، بەبىيانوى ئەو ھەى گوايە نېمە قسەمان بە ھە ئۆشاندنە ووتو ھە بەر ئەو ھەى ھىچ ئەو ھەرەشەمان تاساى ئەو ھەىيان نەكرد بە ناوى خويان بۆچوونەكانىيان بۆخەنە روو بۆيە بېدەنگېمان ئەو ھەلامدانە ھەى كرا، تاوھكو نووسەرئىكى گەنج ھات بە ناوى خۆى ھەلامئىكى داينە ھە، ئەزئىر ناوى نېھاد جامى ئۆتۆمبېلئىكى مېنرئىژ كراو لئىدەخورئىت) بە پېنووسى "سەباح مەجىد" بەدرخان ژمارە (51) 2004/12/22 ئەو نووسىنە كە ئەناو ھە ئۆشاندنە شارچىيەتى دەربازى نەبوو ھە ئۆشاندنە گەتوگۆ ئەتەك بابەتەكەى نېمە بكات، ھىندەى وئىستوىيەتى رەئىفك ئە دزى شارەكانى تر برئىژئىت، ئەو ھەى ترسەى ھە كە نېمە روو ھەستمان بېدەكرد، بۆ ئەو ھەى ووردتر مەبەستمان ئە قسەكردن ئە شارى ھە ئۆشاندنە بۆشەر روون بېت لئىدە ھەلام دەدەين ئەو ووتارە بگەينە بىيانويەك بۆ قسەكردنئىكى تر، سەرەتا دەمەوى نامازە بۆ ووتەىيەكى رەخەنگرى ھە ئۆشاندنە ھەى گەرايە ئەمريكى "ھىلئىس مېللەر" بگەم، كە برۆاى واىە (كاتى نووسەر ئەناو پېرۆسەى نووسىن پېز ئە خويئەنەر دەكرئىت ئە راستىدا بەر ئەو ھەى رېزى خويئەنەر بگريئ دەىھەوى رېز ئە نووسەرئىكى خۆى بگريئ، ھەروەك چۆن ئەو كاتەى خويئەنەر مەبەستى رېزگرتن بېت ئە نووسىنئىكى نووسەرئىكى ئەو رېگەىھە دەىھەوى رېز ئە خويئەنەرئىكى خۆى بگريئ) ئېنجا با بلىئ ئەو تۆرەبوونە چىە گەنجىك ئەك رېز ئە نووسىنئىكى نووسەرئىكى ناكريئ، نا بەلكو ئەو دەرفەتئىكى ناھىلئىتە ھەى بۆ ئەو ھەى رېزى خۆى ھەى خويئەنەرئىكى بگريئ، ئەو تۆرەبوونە ئەكوئىھە ھات وچۆن ناوا پەنگى خواردبۆو ھەى ئە قسەكردن ئە سەر كارە شائۆيەكانى نېمە ھەى تۆرەبوونە ئەو ووتارەى ئەسەر ھە ئۆشاندنە، ئەو تۆرەبوونە ئەو ھەى بەم شۆيەىھە رەخە ئە نېمە بگريئ، ئەو ھەىيان بۆم مایەى رېزگرتنە بە ھەى كەسئىكى دەىھەوى ئە رېگەى مومارەسەكردنئىكى نووسىنە ھەى بۆچوونەكانى خۆى دەربخات، ئەو ھەى مایەى سەرسامىيە ئەو ھەى ئەو ھەى سادانەن كە تۆرەبوون بەرھەم ھىنەرىيەتى، ھەر ئەو ھەى تۆوا تئىگەىت كە "ئىكۆئىنە ھەى خودان چەندىن پېرەنسىيە ئەكادىمى و جفاكى و مۇزائىيە" مە نازانم ئەكادىمى بوون بەچ مانايەك بەو مانايەى كە ئەكوئىتئىكى ووتارەكەدا كۆمە ئىك سەرچاوە رېز بگەين، كە ديارە پېش ھەموو شئىك ئەو ھەى مە ن ناچئە خانەى ئىكۆئىنە ھەى ھىندەى ووتارئىكى دەنا ئەوانەى ئاكادارى نووسىنئىكى نېمە بىن دئىيان ئەو ھەى كە مەن ئەك نامازە بۆ سەرچاوەكان دەكەم بەلكو ژمارەى لاپەرەى سەرچاوەكانئىش تۆمار دەكەم، بەلام بۆچى ئەو پېرسيارە ئەخۆمان ئەكەين كوئى ئەو سەرچاوەكانى كە باس ئەو دەنگە دەكات كە بەدەرىزائى مېزوو پېمان دەئىت ھە ئۆشاندنە، ئەو نووسىنئىكى نېمە ھەلامئىكى بۆ ئەو دەستەواژەىھە ئەو ھەى دزئەدان بېت بەو باسە ھىندەى وئىستومانە بلىئ ئەو ھەى ھۆكارانە چىن ئە پشەت دواكەوتنى ئەو شارەمەن، كە جارى عەقلى ھەندىك خەك بە ناوى لاف لئىدانى شارچىيەتى دركى پېنناكات، تۆكە درك بە نھىنى ئەو دىو سىستەمى زمان ئەكەىت چۆن دەتوانى ئىكۆئىنە ھەى بە كارئىكى مۇزائى سەىر بگەىت، چۆنكە مۇزائ لای ئەو جۆرە نووسەر ئە ھەر خاوەنى راقەى كۆمە لایەتئىھە پەىوھەندى بە چەمكىكى فەلسەفەىھە نې، چۆنكە ئەگەر واوايە قسە ئەو مېتۆدە دەكرا كە ئە پشەت ئەو نووسىنە نامادەگى ھەى كە نئىشكردنە بە ھە ئۆشاندنە ھەى سېنترائىزمى ئۆگۆسى ئە زئىر تئىروائىنەكانى فەلسەفەىھە سوئى فەرەنسى جاك درىدا، لئىرەدا ھىچ كەىھەك ئەو نووسەر نېە كاتئىك دەبئىتئىكى يەكەم نووسىنئىكى كوردئى پراكتىزەى تئىروائىنەى درىدا بكات بۆناو كۆمە لگا، بەلام ناكريئ بئىناگايى ئەو خويئەندەوارى كەسئىكى بەگوناھى خەلكانى تر راقە بگريئ، نا ئەو ھەىيان پېئىستى بە ھە ئۆشاندنە ئەسەر كردنە.

بەكئىك ئە نئىشكالىيەتەكانى دۆخى روناكئىرئىمان پەىوھەندى بەو ھەى كەواتئىدەگەىن ئە قسەكردن ئە رابردو ئەدەرە ھەى ستائىشە ھەى ناكريئ رەخە ئەو رابردو ھە بگريئ، ھەر ئە بەر ئەو ھەى نېمە تئىباىدا ئەزئىوان، ئەو دياردەىھەكى ناو بارەگا حزبىيەكان بوو پەرىھە بۆناو دۆخى روناكئىرئىمان، كە ئە پشەت ناوى نووسەرئىكى گەنجە ئەو ديدە سە ئەفەىھە بەرھەم ھاتە ھە، ئەو سە ئەفەىھە تازەگەر پېئى واىە قسەكردن ئە رابردو گېر ئە ھەى ھىكايەتئىكى سە ئەفەىھە، ئەكاتئىكدا ئەو رابردو ھەى مە قسەم ئىكردو ھەى پەىوھەندى بەدوا چارەكى سەدەى بېستەم ھەى، ئەك رابردو ھەى بېت كە نېمە ئەناوئىدا ئەزئىوان، نېمە بۆ ئەو ھەى شارى خۆمان بەرەو پېش بەرىن ھەرگېز بە چاوپۆشئىن ئە ئەكەن ئەمان ناىيەىنە پېشە ھەى نا بەلكو پېئىستە بە ھەموو شۆيەىھە رەخەى ناراستە بگەين، بۆ ئەو ھەى بېسەئىنئىن ئەو ھۆكارەكان ھە ئۆشاندنە بەرە دواو برد دەبئت بەشئىك ئەو ھۆكارانە بۆخەىنە ئەستۆى خۆمانە ھە، ئەو ھەى تەنھا پېمان واىبئت بە عس تاوانبارە نېمە بئىتاوانئىن، سەىرە تا رادەى كۆمىدئىيەكى بېمانا سەىرە تۆ قسە ئە شارىك بگەىت ئەرەنگەى مېتۆدئىكى فەلسەفەىھە ھە، كەچى كەسئىك ئەك بېت بئىناگايى خۆى ئە مېتۆد رابگەىھەئىت، بەلكو دئىت ئەو نووسىنە ناو دەبات بە رق ئە ھە ئۆشاندنە، ئەو جگە ئەو ھەى تۆرەبوونەكانى گەنجىك بگاتە ئەو ھەى پېئى واىبئت ئەو نووسىنئىكى نېمە پاشە رۆكردنە ئەكانى، بەراستى موقۇ قئىز دەكاتە ھە كە ئەكە ئە ئەفەىھە تازەگەر چۆن بدوئىت، ئاخەر سە ئەفەىھە ھەر ئەو ھەى پېئى واىبئت دئىا ناكۆرئىت و دەبئت رابردو ئەناو ئئىستادا دزئە پېدەىن، ئەو ھەى سە ئەفەىھە تازەگەر دئىت بە ناوى شارچىيەتئىھە دەىھەوى ھەموو گوناھەكان بۆخەىنە ئەستۆى بە عس و پېمان واىبئت نېمە ناپاكئىن كە قسە ئەبارەى شار بگەين، ئەو جگە ئەو ھەى ئەو ووتارە ئەسەر ھە ئۆشاندنە بۆ تئىناگەم ئەو ھەموو سوکايەتئىھە بە خەلكى سلىمانى بۆچى؟ خۆمەن بە ھىچ شۆيەىھەك باسى سلىمانئىم ئەكردو ھەى شارىكى مۆدئىرن تا ئەو ھەموو سوکايەتئىھە پېدەىت، خۆ ئەگەر مەبەستئىش ئەو ھەى بېت مەن ئە پشەت قسەووتن بە ھە ئۆشاندنە بە ھەى ستائىشى سلىمانى بگەم، ئەو دەبئت بېورئىت، چۆنكە ھەرگېز پېم وانىە شارىكمان ھەبئت دواكەوتو ئە بەرەمبەر ئەو ھەى شارىكمان ھەبئت مۆدئىرن، ئەو ھەىيان ھەى سە ئەفەىھە تازەگەر كەتئى دەكەوئىت، ئەو گرىئ سە ئەفەىھە كە پېئى واىە مادامەكى دەووتئى ھە ئۆشاندنە دواكەوتن تئىباىدا نامادەبوونى ھەى ماناى واىە سلىمانى شارىكى

مۆدېرنە ، خۇنەگەر مەبەستىشى ئەۋەبىت ئەۋەى بۇ يەكلا بېتەۋە ئەۋە با سە لەفى پروا ئېتە ووتارىكى ترمان لە ما ئېھرى دەنگە كان بە ناۋىنىشانى "ۋەھمى مۇدېرنىتى لە گوتارى بە شار بوۋونى سىلمانى" كە تېرۋاننى ئېمەيە لە سەر سىلمانى تاۋەكو تېگىكات كە من لە كۆى ستابىشى سىلمانى دەكەم ، ئەگەرچى ئەۋە نا يەۋىت بىخونىتەۋە ، سە لەفى تازەگەر دېت بۇنەۋەى حوكمە موتلەقە كانى بسە پېنىت ناخر من لە كۆى ۋكەى خۇم بە خە ئكى سىلمانى زانىۋەۋە كە ديارە ئەگەر ئەۋە مافەم پېندىت ديسان بۇم مایەى سوكايەتى نېە سوكايەتى بۇ سە لەفى تازەگەر كە دەنوسىت "ئەۋە ھەرچەندە كە خۇى بە سىلمانىكى زۇر تۇخ لەقە ئەم دەدات" ئەۋە سوكايەتتە لە نووسەرېكەۋە دە پېنتەۋە بۇ شارېك بەۋەى سە لەفى تازەگەر بنوسىت (نايا پېشكەۋەن ئەۋەيە تۇقوت روت بەكى؟ نا نا پېشكەۋەن ئەۋەيە تۇ "گەردە مژە" ۋ "گەردە كان" ۋ "دۇنە روتتە" ۋكە چەند ناۋىكى پېرلە بە تالېۋنەۋە لە بەھا جىكاى ۋمۇرالىھە كان بۇ شارەكەت زىاد بەكى؟ نازانم پېشكەۋەن لەروانگەى جامبەۋە رەنگە ئەۋەبى كە تۇ بېرېتتە سەر شەقامە كان ۋھاۋار بەكى ) ئەۋە دەستەۋرە بەكى سە لەفى ھە ئگرى ئەۋەيە بېدەنگ نە بېن لە ناستىدا ، ناكىرېت نە خۇنىدەۋارى ۋكە مژەبى لە ناست دىيادا بە نازادى بېرورا راقە بىرېت ، ۋكە ئەۋەى خە ئكانىك فېرېۋون ژەھر رېئانېان بە ناۋى بۇچوۋونى نازاد دەربېن ، سە لەفى تازەگەر پېى ۋايە قون روت كەرنە يەيە لە سىلمانى كە جارى دەبېت داۋاى ئى بورودن لە خە ئكى ئەۋە شارە بىكات ، ۋكە چۇن مېنىش داۋاى لېبۋوردن دەكەم كاتى لە سىلمانى دەموت ئەۋەيەكى خۇنىدەۋار لە ھەۋلىرەھەيە كە زۇر ئەۋە ئەۋەيە سىلمانى ۋوشيارترن ، بە لأم سە لەفى تازەگەر ھەزاران جار لە بەرامبەر ئەۋەن شەرەمە زارى كەردم ، ناخر پېاۋ لە بەرامبەر سە لەفى تازەگەر ۋاى بە سەر دېت بە ھەۋرېكانى بلىت بېورن ئېمە ھەر ئەۋەيە بمانبە خشن ، شوئىنى ۋكە "گەردە مژە" كە گە نجان مومارەسەى نازادى خۇيانى تېا بەكن بە لای سە لەفى تازەگەرەۋە سوكايەتتە ، بە بە تالېۋنەۋە لە بەھا مۇبېبە كان ناۋى دەبات ، من سە یرم پېندىت نووسەرېك ھەبېت شوئىنى بۇ پېاسە نەبېت ئەگەل كېچىكى ھاۋرېى كە شوئىنىك لە شارېكى تىش ھە بوۋ پېى ۋايە ئەۋە بە تالېۋنەۋەى ئەخلاقە ، ئەرى بە راست مە لاكانى رۇزى ھەبېش لە مژگەۋىش ھەروا قسە ناكەن ، تۇ پېت ۋابېت لە رېگەى نووسىنەۋە دەتەۋى دىيا بگۇرېت بە لأم گەردە مژە بەبى ئەخلاقى ناۋبەرېت ، من نازانم لای ئەۋە نووسەرە نووسىن ۋەزىفەى چېبە نايا بۇ گۇرېنى دىيايە يان نووسىن پېرۇسەيەكە بۇمانەۋەى سىستىمى سانسۇرۇچە پاندىن ، سە لەفى تازەگەر گلەبى ئەۋەى ھەيە كە من رېئانە سەر شەقام بە پېشكەۋەن دەزانم ئەۋە پېى ۋايە ئەۋە پېشكەۋەن نېە ، با سە لەفى پېم بلى ئەى پېشكەۋەن چېە بەعس نەيدەھېش خۇبېشاندىن بىرېت ، تۇ كە پېت ۋابېت ھاتنە سەر شەقام پېشكەۋەن نېە ئەى خۇ ناكىرېت گوزارشت لە بېنەخلاقى بىكات ، گۇران لە ئەۋرۇپا ۋ بە تايبەت لە پارېس بەرە نجامى رېئانە سەر شەقامى خۇنىدەكاران بوۋ ھە ئبەت تۇ ترست ئەۋە جۇرە گۇرانانە ھەيە چۇنكە بە ناۋ ئەۋە روناكپانە دا دەماكە كانى ئېۋە دەكەۋن وسېماى سە لەفى تازەگەر ئاشكرا دەبېت .

سە لەفى بېراۋى ۋايە من داكۇكىم ئەۋە كەردوۋە كە سىلمانى سېنتەرى نېە لە كاتىكدا رەخنەى من لە سىلمانى ئەۋە بوۋە كە ھەرنەۋىش نا بە ئكو نامازم بۇشارى دەھۇكىش كەردوۋە كە ئەدەرەۋەى سېنتەر دان كە چى دەيانەۋى سېنتەر بىخونقېنەۋە ، سە لەفى تازەگەر ئەۋەشى ئى تېكە ئبوۋە دەيەۋىت پېم بلىت كە سىلمانى سېنتەرى ھەيە ئەك نېە ، ئەگەرچى لە بەرامبەر ئەۋە جۇرە نووسىنەۋە مۇقۇ گومان دەكات بەر لە خۇنىدەۋە رېكېك نەبېت ھەموو حوكمە پېشېنە كانى نە دا بېت ، ئىدىيى بۇ گلەبى لە بە شېك لە نووسەرەنى ئەۋەى پېشۇۋ بەكىن .

بۇ ئەۋەى ئەۋە رەقە شمان بۇ ئاشكرا بېت زوۋ تېدەگە بىن رەقە كە زۇر ئەۋە زىاترە ھەر بە قسە ۋوتن بە سىلمانىھە كان كۇتايى بېت ، چۇنكە ئەۋەتە ئەۋە پېى ۋايە من باسى ھەۋلىرەم نە كەردوۋە بە ئكو باسى شارى كوردېم كەردوۋە ئەى بۇ باسى قە لای كەركوك ناكەم ، بە دىئايەۋە كاتى مۇقۇ بەرچاۋى تارىك داھات ھەقى خۇبەتى ھېچ شېك نە بېنىت تە ناھتە ناۋىنىشانى بابەتەكەى مېنىش ، ۋكە چۇن بۇ ناۋىنىشانى ۋلامەكەى خۇشى من گلەبىم لېى نېە كە وىستوئەتى ناراستەۋە خۇۋ ۋكە ئېمېلە خوزارۋە كان ھەر شە بىكات ، گەر ۋانېە ماناى چېە من ئۇتۇمبېلى مېنېرېژ كراۋ لېدە خورم ، كە ديارە من ئەگەر بە ھەر شەى ئېمېلە كان ۋ بەۋ ۋلامە ۋ بەۋ قسانەى ناۋ مەكتەبى سىياسى ھەندىك حزب بوايە دەبوايە پۇزىش بەيئەۋە بە لأم من دىنيام ئەۋانە ھەۋلىرېان خۇش ناۋىت ھېندەى دەيانەۋىت لافى ھەۋلىرېىتى لېبەدن لە رېگەى جىنۇدان بە شارەكانى تر ، دەنا قۇناغە كانى شەرى ناۋخۇ قۇناغى لېدان بوۋ لەۋ شارە كە چى كەس لە سەر ئەۋەشارە نەھاتە دەنگ تەنھا ئەۋەكاتەى پېۋىستېان بە گە نچى ئەۋەشارە بوۋ بۇشەر بۇ ئەۋەى گەردوۋە پكە كانىيان بۇ بىگرنەۋە بەۋوتارى ھەماسى خە ئكى ھەۋلىرېى تېكۇشەرۋالاۋى قە لای ھۇلاكۇ بەزىن ئەۋە دروشمانە بوۋ كە ئەۋە ھەموو خەۋىنەى كە نچىيان ئەۋەشارە بە بادا ئەى بۇ ھەزارانى ۋكە ئەۋە سە لەفى تازەگەر نەھاتە دەنگ ، ئەك ھەر ھېندە ئەگەر سە لەفى پېۋىستى بەۋە بوۋ نامادەم ھەموو ئەۋە لېدوانانەى بېرېنمەۋە ھەر لە سەرۋكى پەرلەمان ۋجېگەرەكەى تادەگاتە ۋەزىرۋېرېكارەكەى ۋ ئەندام پەرلەمان ۋەھەموو ئەۋە ناۋە قەبانەى كە ئەۋەۋەۋەيەزە لە نېۋان خۇيان دا بە شىيانكەردوۋ دواچار ھەر شە بوۋن بۇ سەر نارەزۋى ژيان لەۋ شارەدا ، بە لأم سە لەفى چۇن جورنەت دەكاتى قسەى لەۋ چەشەنە بىكات ، چۇنكە نارەزۋى ژيانى ژېر دەستى لای ئەۋە جۇرە نووسەرەنە زۇر شېرېنترە لای مېنىش نارەزۋى ژيان دۇستى ۋام لى دەكات بلىم ئەۋانە ھۇكارى دواكەۋتتى ھەۋلىرېن ، ھەۋلىرې چېەتى ئەۋەنېە كە رەخنە لەشارەكە گېرا ھېستىرات توۋش بىكات ، بە ئكو ھەۋلىرې چېەتى لای من ئەۋەيە بە سەرۋكى شارەۋانى بلىين : ئەرى بېرادەر تۇ لە بەردەرگەى مالى خۇت تەنەكەى خۇت دا ناۋە كاتى پاكەتى جگەرەكەت تەۋاۋ دەبېت فېرى دەدەيەتە سەر شەقام ، ناخر من گومانم ھەيە سەرۋكى شارەۋانى لە بەردەرگەى مالى خۇشيان تەنەكەى خۇشيان ھەبېت ، دەكە نىيانە با پېيان بلىين لە بەردەرگەى مائەكانتان دا بېنىن ۋدواترېش ۋەرن لە ناۋ شەقامە كان تەنەكەى خۇل دا بېين ، داۋاى ئەۋە لە ھاۋلاتىيان دەكرېت كە پاكوخۋىنى شارابىگرن لە كاتىكدا تەنەكەى خۇل لە شارەكەدا نېە ، ئەى بۇ بەرېزتان ئەۋە خە مخۇرېە بۇشار نا يەنە دوان يان كارى خۇتان ھەر بەۋە تېدەگەن چېرۇكىكى مردوۋ بنوسن ۋچش ئەۋەى دىيا خابوۋر دەبېت ، كەى كېشەى ئېۋەيە ئاۋو كارەبا ھەيە يان نا ، كەى كېشەى تۇبە تەنەكەى خۇل ھەيە گەرنىگ بە لاتانەۋە مۇجەتان نەبىردىت ۋبۇ رازىكەردن ۋنافەرېنېكېش قسە بەۋ ۋوتارانە بلىين كە ھەر شەن بۇ سەر حزبى كوردىى ، ئەك ھەر ئەۋەندە بە ئكو لەرېگەى ستايشكردنى چىكايەتە كانى رابردوۋ كە بۇ ئەۋە ئەۋەيە ھېچ مانايەكى نە ماۋە ۋكە ھەر حزبىك دېن دەكەۋنەۋە

ستایشکردنی پیشمه‌رگه من نازانم حیکمه‌تی نه و ستایشه بی بۆنه‌یه بۆ نووسه‌ریک خیره‌که‌ی نه چیدایه چونکه ناکریت نه و بۆچوونه بینبازی خراب بیت نه وه‌ته سه‌له‌فی تازه‌گه‌ر ده‌یه‌ویت نه‌ناو هه‌ره‌شه‌کانی نه‌ک هه‌ر به‌مانترسیبیت به‌لکو داواده‌کات که کاردانه‌وه‌ی هه‌بیت و ده‌نووسیت 'هه‌قه و هه‌زاره‌تی کاروباری پیشمه‌رگه به‌رسقی خۆی هه‌بیت' نه و داوایه ناو بنیم چی وه‌ک نه‌وه‌ی میلیشیایکانی حزبی کوردیی که‌مه‌رخه‌میان کردبیت نه‌هه‌ره‌شه‌کردن بۆ سه‌ر نووسه‌ران و سوکایه‌تی کردن بییان، ناخر نه‌وه بۆچوونی نیوه مانانه ده‌سه‌لات و اتیده‌گات هه‌موومان وه‌ک یه‌ک واین، به‌شانازیوه ده‌یلیم شوکر بۆخوا نه‌بستیک زه‌ویم وه‌رگرتووه له‌ حزبی کوردیی تا پیی بفرۆشینه‌وه وه‌نه وه‌کو هه‌موو نووسه‌رانی هه‌ولیر سوانیک وه‌ر ده‌گرم به‌ناوی موچه‌ی ریزلینان که نه‌وانه‌ی له‌ هه‌ولیر وه‌ری ناگرن خیرا رایانکرده وه‌زاره‌تی رۆشنبیری سلیمانی نه‌ک له‌به‌ره‌نجامی دسۆزیان بۆ یه‌کیتی به‌لکو له‌به‌ر نه‌وه‌ی کریکه‌ی نه‌وی زیاتر بوو، دواتر برابکه هه‌لویستی من نه‌وه‌ش نه‌بووه که‌تۆ باسی ده‌که‌یت هه‌زه‌که‌م نه‌وه بییاک بیت و بۆچوونی من بزانیات برابکه هیزی پیشمه‌رگه‌ش نه‌بوايه نیستا نیمه هه‌ر نازاد ده‌بووین چونکه نه‌میریکا هه‌موو عیراقی وه‌ک یه‌ک سووک و ریسواکرد بیرت نه‌چیت هه‌موو عیراق به‌چی موچه‌ده‌سته‌وه هه‌یه داگرکراوه، نه‌زیزم نه‌گه‌ر تۆ نه‌مرۆ چاوت به‌دنیایا هه‌له‌یناوه بۆمن سه‌ریایشم پیکراوه زیندانیشم دیووه نه‌وه بۆ یه‌کیکی وه‌کو نیوه قورسبووهو حزبی کوردیی نه‌مرۆ کردووه‌تی به‌منه‌ت به‌سه‌رتانه‌وه، وه‌ک چۆن پیتوایه دوو نایه‌تم له‌به‌ر نه‌بیت، ناخر سه‌له‌فی نه‌وه تیناگات جیاوازی من ونه‌وه نه‌وه‌وه ده‌ست پیده‌کات من حه‌وت جار قورنانه‌م ته‌واو کردووه له‌ مزگه‌وته‌کان بانگم داوه، بۆیه دنیای ده‌که‌م نه‌وه‌ی شتیك نیه پیی بووتری نیسلام و نیسلامی سیاسی، پیغه‌مبه‌ری نیسلام یه‌کیک بووه نه‌وانه‌ی که سیاسی کردووه، نه‌وه یه‌کیتی و پارتین ده‌یان‌ه‌وی بیانووه به‌هیزه نیسلامیه‌کان بگرن، هه‌ر بوونی قورنانی پیرۆز پیره‌تی له‌و نایه‌تانه‌ی که شه‌ریعت به‌ سیاسی بوونی نیسلام ده‌دن، نه‌وه مه‌لا کریکاروعه‌لی با پیرۆ زه‌رقاوی ونوسامه بن لادن نین نیسلامیان ناشرین کردووه نا نه‌زیزم نه‌وه نیومن ده‌تانه‌وی به‌رده‌وام پیمان بلین نیسلامیه‌تی نه‌نسارون نیسلام دووره له‌نیسلامی راسته‌قینه، نیسلامی راسته‌قینه نه‌وه‌یه له‌ پیناوه سیمبوله پیرۆزه‌کانی خودا و پیغه‌مبه‌ردا بجه‌نگیت، نه‌میریکا کافه‌رو سه‌ری ده‌بن، نه‌وه نیوه‌ن بیانگا له‌ ده‌قه ناینیه‌کان له‌گویی گادا نووستون، من نازانم کیشه‌ی شه‌ره‌کان چۆن به‌ ناین چاره‌سه‌ر ده‌کریت، سه‌له‌فی جاریک نیگه‌ران ده‌بیت به‌وه‌ی باسی رابردوو ده‌کریت به‌لام کاتی پیی وایه له‌ ریگه‌ی ناینه‌وه چاره‌سه‌ری شار ده‌کریت بۆچوونیکه له‌ناو رابردوو یه‌کی دووردا ده‌زیت، به‌لام خالی نیه له‌هه‌له‌ تیگه‌یشتن، رابردوو یه‌ک په‌یوه‌ندی به‌ کیشه‌ی نه‌وس و خه‌زه‌ج هه‌بوو کاتی پیغه‌مبه‌ر ناشتی کردنه‌وه له‌ ژیر ناوی نه‌نسا کۆی کردنه‌وه، (که دیاره نه‌نسارون نیسلام سوودی له‌و رووداوه بیی بۆ دامه‌زراندنی خۆی و گرتنه‌وه‌ی بائه‌ موشه‌قه‌کانی) نه‌گه‌رچی نیسلام توانی کیشه‌ی خپله‌کایه‌تی تارا ده‌یه‌ک له‌ بیابانه‌کانی سه‌ودی چاره‌سه‌ر بکات، هه‌ر بۆیه کاتی عومهری کوری خه‌تاب دیته ناو نیسلام و پیغه‌مبه‌ر پیی وایه نییدی نیسلام له‌ مرۆوه‌ خاوه‌نی هیزیکی گه‌وره‌یه په‌یوه‌ندی به‌وه‌وه هه‌بووه که عومهر له‌ناو خپلدا خاوه‌نی هیزی بوو هاتنی عومهر هاتنی هیزی بوو ناو نیسلام، به‌لام نیسلام هه‌رگیز نه‌یتوانیوه کیشه‌ی شه‌ره‌کان وه‌ک نه‌وه‌ی نیوه ده‌یلین چاره‌سه‌ر بکات، نه‌ی گه‌ر وایه بۆچی پیغه‌مبه‌ر له‌ مه‌که‌وه کۆچ ده‌کات بۆ مه‌دینه نه‌وه بۆچی کۆچی کرد نه‌گه‌ر ده‌یتوانی کیشه‌کان چاره‌سه‌ر بکات، نا نه‌وه‌یان بیانووی ده‌مامیکه له‌ پیناوه رازیکردن و نه‌ده‌ستنه‌دانی ژیان.

نه‌وه‌ی زۆر تووشی نیگه‌رانیمان ده‌کات نه‌وه بۆچوونه‌یه که پیی واییت بۆچی نه‌میریکه‌کان بیاره‌و خورمانیان دا به‌ر موشه‌ک و مه‌سیف وشه‌قلاوه‌یان وا لینه‌کرد، نه‌وه بۆچوونه زۆر روونه به‌لام نه‌گه‌ر خۆمان کویر نه‌که‌ین له‌ ناستیدا پیمان واییت که نه‌وان موسولمانی راسته‌قینه نه‌بوون بۆیه وایان پیکرا، نا پیچه‌وانه‌که‌ی ته‌واو راسته‌ نیسلامی راسته‌قینه نه‌وی بوو له‌ خورمال و بیاره‌ بوون شه‌قلاوه و مه‌سیف دوو هاوینه هه‌وارن ده‌کری نه‌میریکه‌کان سوود مه‌ندبن تیایدا هه‌رگیز دوژمه‌کانیشیان نه‌وی نین، ناخر قه‌ت نه‌وه برابیه‌دا نه‌بیت قه‌لاچۆلان و مه‌سیف یه‌ک فیشه‌کیشی ناراسته‌ بکریت، چونکه نه‌وته رۆژانه به‌ داگیرکاری نه‌میریک ده‌ووتریت پڕۆسه‌ی نازادکردنی عیراق، نازاد کردن له‌چی له‌به‌عهس؟ ئی خو نه‌مرۆ به‌عهس نه‌ماوه، که دنیام تۆش یه‌کیکی له‌وانه‌ی پیت وایه نه‌وه داگیر کاری بیت. نه‌گه‌ر له‌نیوان تیگه‌یشتن و تینه‌گه‌یشتندا گرفتیک هه‌بیت نه‌وه ته‌نها سه‌له‌فی تازه‌گه‌ره ناتوانی نه‌وه حاله‌ته له‌یه‌ک جیا بکاته‌وه، سه‌له‌فی تازه‌گه‌ر که پیی وایه نه‌وه بۆچوونی منه که ده‌لیم هه‌ولیری ناگۆرین دواکه‌وتوون، له‌کاتی‌دا نه‌وه نووسینه‌ی نیمه‌ ره‌خه‌گرتنه‌ له‌وه‌نگه، که لای دریداش سینترالیزی ده‌نگ به‌شیکه له‌ سینترالیزی لۆگۆس، به‌لام نه‌وه به‌کی بلیم، به‌سه‌له‌فی تازه‌گه‌ر جا نه‌وه چوزانی دریدا کییه‌و تیگه‌یشتنه‌کانی چ کیشه‌یه‌ک ده‌خه‌نه روو، نایا نه‌وه‌کاتی نه‌وه‌ی هه‌یه خۆی به‌و تیگه‌ستانه‌ خه‌ریک بکات؟ نه‌وه ده‌نگه‌ی نیمه‌ ره‌خه‌مان ناراسته‌کرد ته‌نها ده‌نگی ناو شه‌ره‌کانی تر نیه‌ نا نه‌وته له‌ناو هه‌ولیریش نه‌وه ده‌نگه‌ ناماده‌یه ره‌خه‌نی ناراسته‌ بکریت، سه‌له‌فی تازه‌گه‌ر وا له‌ چه‌مکی هه‌لوه‌شانده‌وه‌ی سینته‌ری قه‌لا گه‌یشتوو که ده‌بیت قه‌لا‌ی هه‌ولیر برووخینریت، کاتی ناوا سه‌یری سه‌له‌فی بکه‌ین ده‌بیت بزانی که ناسنی سارد ده‌کوینه‌وه، ناخر به‌رامبه‌ر کیشه‌ی له‌ تیگه‌یشتن هه‌یه، بریاریشی داوه تینه‌گات، نه‌خیر لای نه‌وه یه‌ک و یه‌ک قه‌ت ناکه‌نه دوو هه‌ر به‌یه‌ک ده‌میننه‌وه.

کیشه‌ی سه‌له‌فی تازه‌گه‌ر نه‌وه‌یه هه‌ج شتیك نیه نه‌وه له‌به‌ره‌یه‌وه نه‌زانیت نه‌نجام تووشی هه‌له‌ی واگه‌وره دیت که هه‌موو زاناکانیشی ناتوانن ده‌ربازی بکه‌ن، شو‌رش‌ی پیشه‌سازی و گۆرانه‌کانی ته‌کنه‌لۆژیا به‌ ناستیک هه‌نهریان بردۆته پیشه‌وه‌ی وای لیه‌ات هه‌نهر به‌ته‌کنیکی به‌رزوه‌ه نمایش بکریت، سه‌له‌فی تازه‌گه‌ر دیت قسه‌یه‌ک له‌وه مه‌سه‌له‌یه‌ش ده‌کات به‌لام چۆن قسه‌یه‌ک ده‌نووسیت (جاری ده‌بی بزانی) به‌مانای نه‌وه‌ی نه‌وه مه‌سه‌له‌یه‌که یه‌کلای بۆته‌وه که چی ده‌بینین دوا‌ی نه‌وه ده‌سته‌واژه‌یه ده‌نووسیت" له‌ ناکامی شو‌رش‌ی پیشه‌سازی و شو‌رش‌ی راگه‌یاندن وشه‌ پۆله‌ تیزه‌وه‌ه‌کانی جیهانگه‌رای. هه‌نهر به‌گشتی به‌ره‌و کزیی ده‌چی" نا ناکریت بلین ناسایه با هه‌ج قسه‌یه‌ک له‌و باره‌یه نه‌که‌ین، مرۆف تۆزقانیك ناگاداری هه‌نهر بیت نه‌وسا تیده‌گات شو‌رش‌ی پیشه‌سازی چی به‌هه‌نهر به‌خشبووه، نه‌وه هه‌ر کوردی نه‌گه‌ته‌ و اتیده‌گات که به‌هۆی ته‌کنه‌لۆژیاوه هه‌نهرمان له‌ده‌ست چوو، ناخر زۆر قورسه تۆ ته‌کنه‌لۆژیا ته‌نها به‌ سه‌ته‌لایت تیگه‌یت، من به‌هۆی کارکردنی خۆم له‌ته‌ک شانۆدا ریک پیچه‌وانه‌ی نه‌وه بۆچوونه‌م چونکه نه‌وته هه‌ر له‌بریخته‌وه تاه‌کو دوا نه‌زموه‌کانی نه‌وه سالانه‌ی دوا‌یی له‌سه‌ر ده‌ستی ده‌ره‌ینه‌رانی

وهك "مارك مۆيس، نيك فيليبو" چەندان ناوی تر كە ئىرە شۆینی باسكردنیان نیه توانیویانە زیندووویەتی شانۆ بیاریزین، ئەووە لە پال سوود وەرگرتن لە تەکنیکی نوێ بەهۆی تەکنە لۆژیاوە، كە دیارە ئەوویان تارادەیهك بۆ رابەرۆنەزمونگەرێکی وهك "بیتهر بروك" جیاوازه بە لام دیسان لای بروك شانۆ بەرەو لاوازی نەچوو بە لێكو هاتوو دژی ئەو شە پۆلە تەکنە لۆژیە هەوئیداوه زیندووویەتی شانۆ بیاریزیت، ئەگەر شانۆ بەرەو نەمان دەچیت ئەو هەمووی دوومانگ بەر لە ئیستا شانۆکارانی کورد "شەمال" عومەر و نیگار قەرەداغی "چۆن لە ناو ئەو هەموو ئەزموونە شانۆییە جیاوازانە لە قیستقالی شانۆی ئەزموونگەری قاھیرە بوونە مایەیی قسەکردن لە رۆحی تازەگەری و داھینان تاکار گەیشتۆتە ئەووی بیخەمی کورد وایکردوو، هونەر مەندی عیراقتی "عەواتف نەعیم" ئەزموونە کەیان بە ئەزموونی شانۆی عیراقتی ناو بەریت، ناخر ئەو سە ئەفی تازەگەرۆسە لە فیه کانی تری ناو شانۆی ئیمن هیندە

بیخەم سەیری شانۆ دەکەن ئیدی خە ئکانیک هونەر کەمان دەکەن بە هە خویان، دیارە ئەووی من ووتومە تەواو جیاوازه بەهۆی شانۆکارانمان چۆل بوون، کە من مەبەستم نە بوونی دیدگای ئیستاتیکی شانۆکاری کورد بوو کە لە ناستی هە لچوونەکان نەیتوانیوو شانۆ دەریکات بۆیە تەکنە لۆژیا بوو هۆی دوور خستنهووی بینەر، کە دیارە ئەو بارەیش ئیمنە لیکۆئینەوویەکی ووردمان بیشتەر بلاو کردۆتەوه، کە خۆینەر بۆکاتی مەبەست دەتوانی بگەریتەوه سەری: دەروازەیهك بۆ شانۆی ئەزموونگەری گۆقاری ریمان ژمارە (45 و 46) کە چی سە ئەفی تازەگەر ئەو ناو دەبات بەهۆی کە من وهك دەرھینەرێك نەیتوانیوو تە ئیستا خە ئک وا ئییکەم بیته هۆلەکانی شانۆ پێی وایە ئەو ئیمنە دەرھینەرانی شانۆین ئە هەوئیر هیچمان لە بار نیە، من نامەوی بکەومە هیج وەلامدانەوویەکی ئەو دەستەواژەیهو وەلامەکی بۆ شانۆکاران و رەخنەگران جیدیئیم کە من شەرم دەکەم ئەو ووتانەئە ئەو نازیزانە ئیرەدا بنووسمەوه کە ئەوان بە پیچەوانەئە سە ئەفی قسە لە سەر کارەکانی ئیمنە دەکەن، بە لام دوا ئیر هەر هیندە دەئیم هەق نیە سە ئەفی تازەگەر نە خۆیندەواری و بیئاگایی خۆی بخاتە ئەستۆی نە دەب و هونەرەوه، ئەگەرچی ئەوویان تەنھا گەمەیه کە بۆ خۆدەریاز بوون، دەریاز بوون بۆ ئەو دوو هۆکارە کە من لەووتارە کەدا نامازەم بۆکردن، کە هۆکاری دوومەم گە راندەوه بۆشەری ناو خۆو یە کلاکردنەوهی هیزەکان لە رێگەئە شارەکانەوه، سە ئەفی تازەگەر ئەک تاهەزار سالی تر جورنەتی ئەو ناکات قسە لەو مەسە لەیە بکات بە لێكو جورنەتی ئەووشی نیە بە من بلیت ئەوویان هۆکار نیە ناخر ئەو بەیانی تووشی گێرمەو کیشەئە دەکات ئەوانەئە مەمەلاتی تەعین بوون و بیان پاداشتیکی بەو کارە ئەکیس بچیت، بۆیە ناچار پەلاماری کارە شانۆییەکانمان دەدات کە خۆزگە شتیکی لە بار بوايە بۆئەوهی بمانتوانیبا قسەکانی بە رەخنەئە جیدی وەر بگرین ئەک بە خۆ دەریاز کردن ئەو هۆکارە کە حزبی کوردی بەیەکیتی و پارتیەوه دەستیکی بالاییان هەبوو ئە دواکەوتنی ئەوشارە، بۆیە من هیوام وایە جارێکی دی ناچار نەبین بە خە ئکانیکی بیئاگا بلیین) لە پاش خە پشەئە هە پرەئە بلیین